

Şaptesprezece

Când îmi amintesc ziua aceea, îmi pare că am trăit, în ceasuri mai pline, mai întinse decât ani îndelungați, un carnaval neverosimil — imagini suprapuse, coborâre în infern, gloată, zarvă fără rost, schimbări de forme, travestiri, metamorfoze, mutații, zgomot, substituiți de fundaluri, ceea ce e sus, jos, bufnițe în miezul zilei, ceață de sori, apariția harpiilor, mușcătura mielului, urletele celui blând, furiile celui slab; bubuituri acolo unde ieri se auzeau doar șoapte; și aceste chipuri ce nu mai privesc, aceste dosuri ce se îndepărtează și aceste decoruri schimbate, dintr-odată, de mașiniștii tragediilor tainic germinate, crescute în umbră, născute în jurul meu, fără ca eu, asurzit de alte coruri, să fi auzit sunetul corurilor adevărate — coruri cu puțini coriști, dar care erau în realitate Mari Soliști... Vasăzică ai băut de-ai crăpat — cum se zice pe aici — vinul victoriei din noaptea aceea; în zori, când au plecat oamenii, ai mai băut o sticlă de Armagnac, așa, de unul singur, văzând cum se albăstreau, în lumina zorilor, culmile Vulcanului Tutelar; *ar trebui să facem, acolo sus, un fel de Chamonix, cu un patinoar — schiul e un sport minunat — și pentru urcat, un teleferic ca alea din Elveția*; se legăna de două ori cu hamacul și se făcu trei după-masă; așa, adolescent, așa ai deschis ochii în sala de operație, scăpat de un apendice plin de semințe — pe atunci se spunea că apendicita se face dacă mănânci *goiave*, ale căror semințe se îngrămădeau în organul inutil, rămășițe ale timpurilor preistorice, când oamenii, *vêtus de peaux de*

*bêtes*¹, cum îi zugrăvea Cormon, se hrăneau cu rădăcini și sâmburi de fructe; așa reveniseși din somnul cloroformului cu acel infirmier cu bonetă albă și stetoscop la gât, ce se apleacă deasupra ta; *mi l-au scos deja?*; dar infirmierul e Peralta îmbrăcat în infirmier — *de ce?*; în spatele lui — tresar — Mr. Enoch Crowder, cu ochelarii lui rotunzi, figura lui de bătrân puritan, dar fără redingotă acum — în costum de tenis, *aici la Palat?*, cu pantaloni reiați de flanelă, cu o inscripție în roșu pe tricou (*Yale*) și cu racheta în mână; Ambasadorul Statelor Unite aici, în camera ta, fără să fi cerut o audiență, fără joben și guler scrobit; *nu faceți mișto, ce dracu'*, *doar vedeți că mai am rachiu în mine*; mă întorc pe partea cealaltă, mă legăn cu hamacul și lăsați-mă să dorm; acum însă aud niște vorbe care, aduse parcă din depărtări, se umflă, se măresc, pe măsură ce se apropie, îmi spun ceva despre un vas de război; Minnesota a sosit în Puerto Araguato; vasul acela mare, ăla cu o turelă blindată, cu tunuri ce se rotesc și ochesc automat, pe bază de electricitate, ce naviga de câteva săptămâni — ciudată întâmplare — la șase mile de coastele noastre; îmi spun că (înțeleg din ce în ce mai bine) o să debarce infanteria marină, că au și debarcat deja; *cafea, ce dracu'*, *aduceți-mi cafea! unde e Intendenta?* *Infanteria marină* aici; cum au făcut atunci, la Veracruz; ca în Haiti, când vâneau negri; ca în Nicaragua, ca în atâtea alte țări, atac la baionetă contra corciturilor și albilor; poate o intervenție ca în Cuba, cu acel General Wood, mai tâlhar ca oricare altul; debarcare, intervenție, „operația de pedepsire“ a Generalului Pershing, omul acelui *Over There, Star — Spangled Banner* din obosita Europă a anilor '17, batjocorit însă, snopit, acolo, în Sonora, de câțiva *guerrilleros* cu cartușiere încrucișate pe piept; râd, dar nu-i o glumă, nu; Mr. Enoch Crowder a venit așa, în costum de tenis, cu rachetă și restul, pentru că de două zile n-a ieșit de la Country Club,

¹ Îmbrăcați în blănuri de animale (fr.).

discutând, deliberând cu forțele vitale ale Băncii, Comerțului, Industriei; și puii ăștia de curvă au cerut să vină Minnesota cu rahații ei de pușcași marini, dar Armata, Armata noastră, nu va permite să se aducă o asemenea jignire onoarei naționale; dar aflu acum că Armata s-a răzvrătit; soldații au dezertat din posturi, gherete și cuiburi de mitralieră, spunând că nu sunt vinovați de cele întâmplate ieri; că dacă au tras, a fost din ordinul sergenților și locotenenților; sergenții și locotenenții s-au ridicat contra căpitanilor și generalilor, adăpostiți acum în înaltul Hotel Waldorf, plimbându-se între bar și terasă și între terasă și bar, în speranța că vor sosi *mariners* ca să rupă asediul mulțimii, al imensei mulțimi ce urlă în jurul clădirii, cerând capetele lor; garnizoana Palatului s-a topit; n-a mai rămas nici măcar un ușier, un servitor, un valet; nu întreba de miniștri, nu se știe unde-ți sunt miniștrii; *telefonul*, telefoanele nu funcționează; *nu cere cafea; mai bine bea o dușcă de rachiu*, zice Peralta (dar... de ce naiba s-a travestit în infirmier, cu stetoscopul și termometrul ăla în buzunarul bluzei?); *nu cere cafea, Intendenta are alte treburi*; acum însă, gândindu-mă bine, sunt de acord cu generalii și căpitanii; să debarce infanteria marină, să debarce; asta o s-o aranjăm noi pe urmă, o să ducem tratative, o să discutăm, dar, pentru moment, ordinea, ordinea... „*Ai cacarisit-o*, zice infirmierul, *ce vor ăștia, ăștia de la Bancă și din Comerț, și Domnul aici de față, e să te duci la dracu'*; că ajunge; că de mai bine de douăzeci de ani le încerci răbdarea; nu te mai vor, nu te mai vrea nimeni; și dacă mai ești încă în viață, asta e pentru că toți cred că te afli cu ceilalți la Waldorf; nu-și pot închipui că stai aici, singur, ca un idiot, fără escortă și gardă; nimănui nu i-a trecut prin cap; dar când o să se afle... nici nu vreau să mă gândesc!... Așa că plecăm... Dar... acum!” Încep să înțeleg. Mă ridic în capul oaselor. Îmi caut papucii: „*Dar ce dracu'*; doar n-am renunțat. Sunt Președinte!” „Asta s-o crezi tu!”, zice infirmierul. „*Luis Leoncio e deja la Noua Córdoba. A și plecat un convoi de mașini să-l aducă.*” „*Pe creți-*

nul ăsta cu Alfa-Omega?“ „E singurul care poate rezolva această situație“, spune tenismenul. „Dar...“ „Deocamdată se bucură de sprijinul nostru.“ „Vasăzică, pe mine mă lăsați baltă?“ „Departamentul nostru de Stat o fi știind de ce o face.“ „Cum îl puteți lua în serios pe profesorul ăsta, care...?“ Jucătorul de tenis dădea semne de nerăbdare: „N-am venit aici să discut, ci să vă pun în fața unei realități. Doctorul Luis Leoncio se bucură de sprijinul forțelor principale ale țării. Îl urmează mulți tineri cu idei generoase și democratice.“ „Înțeleg: Colegiul din Belén, școlile metodiste și statuia Libertății...“ „Nu mai pierde timpul, ce mă-sa; îmbracă-te odată!“ „Doctorul Luis Leoncio are idei, are un plan“, zice tenismenul. „Și Studentul are“, zic eu. „Da, dar lucrurile sunt diferite“, spune jucătorul de tenis, trecându-și racheta dintr-o mână în alta. „Trebuie să știi că, de fapt, Studentul te-a răsturnat“, zice infirmierul. „Bombițele, glumele macabre, zvonurile false erau opera Alfei-Omega. Dar greva generală a fost opera Studentului. Treabă minunată, neîndoielnic. Nu-l credeam în stare de așa ceva.“ „Și-o să-mi spui acum că negustorii care nu și-au deschis prăvăliile erau toți bolșevici?“ „Nu și-au deschis prăvăliile tocmai de teama bolșevicilor. Alăturându-se greviștilor, își apărau mărfurile și acum le vor așterne la picioarele acestui Caudillo din Noua Córdoba, apărător al ordinii și al prosperității, care va încerca să-l îmblânzească pe Student — nu știu, presupun — legalizându-i într-un fel partidul. Pentru că acum vor exista partide politice în țară.“ „Comercianții au manevrat inteligent“, spune tenismenul. „Wise men“¹... Cu mintea limpezită, urlu, deodată, că încă se mai poate face ceva, să se semneze pacea cu Ungaria — care acum are un guvern stabil —, apoi: restabilirea garanțiilor constituționale, crearea unui Minister al Muncii, desființarea cenzurii, formarea unui cabinet de coaliție, în așteptarea viitoarelor alegeri efectuate, dacă se va considera de cuviință,

¹ Oameni înțelepți (engl.).

sub controlul unei comisii mixte... „Nu mai vorbi tâmpenii“, zice infirmierul. „Aici s-a terminat cu osul de ros. Dacă nu ne cărăm, o să vină gloata și-ți poți închipui ce-o să fie. La cât de mult te iubesc!...“ În momentul acela, pe culoarul ce dădea spre curte, se desenă o figură stranie: Aunt Jemima, bunica lui Walter Hoffmann, se îndrepta calmă spre marea scară de onoare, purtând pe cap, ca pe-un sicriu, marea pendulă Westminster din sufragerie. „De ani de zile mi-l doresc“, spuse în trecere. În spate, mai mulți puștani — stră-strănepoți de-ai ei, cu siguranță — cărau tăvi de argint, carafe, servicii de masă, scoase din vitrine. Asta a fost pentru mine ca un fel de aviz decisiv: „Mă pun sub protecția Ambasadei Statelor Unite.“ „Nici vorbă“, spuse tenismenul. „O să se organizeze demonstrații în fața clădirii Ambasadei. Manifestații. Dezordine. O situație insuportabilă. Tot ce pot face este să vă ofer azil la consulatul nostru din Puerto Araguato. Acolo veți fi pus sub protecția infanteriei noastre marine. Guvernul meu m-a autorizat în acest sens.“ „Mă duceți cu mașina dumneavoastră...“ „Îmi pare rău, dar nu pot risca să se tragă în noi pe drum. Tăietorii de lemne din Morejón nu știu ce-i un număr diplomatic. Și se spune că pe acolo, prin Bajío, sunt cete înarmate.“ „Nu sunt trenuri... Greva...“, zic cu un glas ce începe să se frângă în spasm de salivă înghițită greu. „N-am nici o vină“, zice jucătorul de tenis. Peralta îmi arată costumația, boneta lui, stetoscopul: „Am o ambulanță jos. Pe drumul spre Colonia Olmedo nu sunt posturi de control. Iar pe nemții ăia îi doare undeva de politica noastră“, „Good luck¹, Domnule Președinte“, zice tenismenul. „Son of a bitch“, rostesc de-abia auzit. Dar celălalt a înțeles și-mi răspunde, pe jumătate în glumă, pe jumătate cu ton teologal: „Rahab, cea din Ierihon, era bitch. Și azi o socotim printre strămoașele Domnului. Citiți Biblia pe drum, domnule. E o carte de mare mângâiere și cu multe învățăminte. Se vorbește acolo de mul-

¹ Noroc (engl.).

te tronuri răsturnate...” Și-și ia racheta, din acelea — îmi amintesc — care sunt ținute într-o ramă de lemn, trapezoidală, cu patru șuruburi ca să nu se deformeze și pleacă așa, deodată („*So long*”¹, cred că mi-a spus), cu pasul ușor al celui ce se întoarce la American Club, cu fotolii adânci, *bourbon on the rocks*², știri telegrafice și căldura dușmanilor mei. „*Son of a bitch*”, spun, spun și repet, pentru că nu găsesc insulte mai tari în limitatul meu vocabular englezesc. Privesc acum culmea strălucitoare a Vulcanului Tutelar, ce nu mai e albă, ci bate ușor în portocaliu din cauza unui apropiat amurg. Și, în ciuda voinței mele, privirea mi se umple de tristețe și de o melancolică duioșie a despărțirii. Acum însă sosește Intendenta, îmbrăcată ciudat în Pelerină Pocăită, venită să se închine la Sfântul Mormânt: tunică violetă, brâu galben, sandale, voal de culoarea tunicii — ducând un balot cu lucruri. „Vine cu noi”, zice Peralta. Iar ea explică, pentru a câștiga timp și a nu vorbi mult, în combinația ei personală de gesturi și onomatopee: „Toți știu că atunci când eram... (gestul de ridicare a sânilor și rotunjire a șoldurilor)... tu m-ai... (șuierat ușor, punându-și cele două degete arătătoare în cruce...)... și cu toate că nu mai sunt cea de... (mâini ce remodelează o față cam groasă, acum)... tu și eu tot mai... (acum își alătură cele două degete și le freacă unul de altul)... Și la cât mă urăsc ăștia de-aici, dacă mă prind... (șuierat însoțit de o palmă în tâmplă și căderea capului cu gura deschisă pe umărul stâng). Așa că eu... (fluierat puternic, cu mișcări de brațe ce imită pe cineva care fuge). „Iar costumul de pocăită e o idee colosală”, zice Peralta. Și dintr-odată, stăpân pe situație, îmi amintesc de lucrul cel mai important. „Paralele, mama mă-sii!” Intendenta îmi arată balotul cu rufe: „*Guașintonii* sunt aici.” Deschide ca să mă conving. Da. Între jupoane și bluze sunt două sute de mii de dolari din rezerva mea personală, ce poartă pe ele, bineînțeles, portretul

¹ La revedere (engl.).

² Bourbon cu gheață (engl.).

lui Washington... Și acum, totul parcă se accelerează. Aleargă Peralta, aleargă Intendenta. Apare o valiză. Fără să mă gândesc exact ce fac, încep să pun lucruri înăuntru. Prea multe lucruri. Sugativa de pe birou, diferite medalii și decorații, volumul cu cele unsprezece Constituții ale noastre, un portret al Ofeliei cu Gabriele D'Annunzio, jucăria aceea — șopârla cu arc — dăruită de mama, prețioasa ediție din *Les femmes savantes* cu versurile care în această grabă îmi vin în mintea limpezită de un păhărel de rom în mod absurd: „*Guenille si l'on veut, ma guenille m'est chère*“¹. „Nu mai pune căcaturi în valiză“ — strigă Intendenta. „Două cravate și trei pantaloni, și gata“, strigă Peralta. „Două cravate și trei flanele“, strigă Intendenta. „Și-acum îți pui pelerina asta de mușama pe deasupra. Ca bolnavii săraci când sunt duși la spital“, zice Peralta. „Și repede, maica mă-sii, repede!“ urlă Intendenta însoțită de ecouri intensificate de vastitatea Palatului Pustiu. Și-mi înfășoară capul în feșe Velpo și bucăți de leucoplast. Nițel ketchup ca să pară că sângerează. Cobor scările. Pentru prima oară, în peste douăzeci de ani, nu se aude comanda „Drept!“ și nu ți se prezintă onorul. Palomo, câinele portarului, vine să-ți lingă mâinile transpirate. Vrei să-l iei cu tine. „*Nici prin gând să nu-ți treacă. Cine a mai văzut un câine într-o ambulanță.*“ Și te culci pe targa urgențelor, în mirosul impermeabilului, travestit în rănit — continuă carnavalul, groaznicul carnaval, apocaliptica învâlmășeală de aparențe — și trăiești, prin peripețiile roților, aventurile drumului străbătut. Ieșirea prin poarta din spate a Palatului — pe vremuri, intrarea pentru calești. La dreapta. Drum asfaltat. Strada Beltrán; o bucată mică cu piatră cubică. Stânga: netezimea asfaltului. Calle de los Plateros. Peralta la volan, fals infirmier — șofer al salvării, dă drumul la sirenă. Mă îngrozesc la gândul că atragem atenția; dar nu, e exact invers. Nimeni nu privește fața celui care conduce o

¹ Zdrențe, dacă vrei, dar mi-s scumpe (fr.).

ambulanță urlând. Toți sunt atenți la sirenă; mai mult chiar: fiecare încearcă, pe cât poate, să elibereze drumul. Dreapta; continuă asfaltul: Boulevard del Brasil, cu cafenelele sale — Paris, Torton, Delmónico... — închise, cu siguranță, din cauza grevei. Apoi alergăm și iar alergăm; se pare că nu e circulație pe străzi. Peralta nu se oprește la intersecții. Și urmează o enormă groapă, cea din colțul străzii Gallo, pentru umplerea căreia, cu repararea canalului — ceea ce nu s-a făcut niciodată — Ministerul Lucrărilor Publice a umflat șaizeci de mii de pesos. Știu unde suntem și tocmai de aceea, deodată, mi-e frică, o frică groaznică. Carnea mi se strânge în jurul oaselor; îmi tremură măduarele; respir neregulat. Pentru că micșorăm viteza. Știu de ce. Și acum frânează infirmierul cu stetoscop și ochelari fumurii, cu bonetă albă, înfundată bine pe cap, până la sprâncene. Urmează o tăcere; mi se sloboade bășica, n-am ce-i face. „*Te rog, dă-mi drumul, am un rănit grav.*“ Altă tăcere, mai rea decât prima. Și vocea Intendentei: „*Te rog frumos, șefule. Să-ți trăiască măicuța, nu ne ține... E frate-meu... L-au împușcat. În fața Palatului...*“ Vocea soldatului: „*L-au curățat pe împuștitul ăla, băga-l-aș în mă-sa?*“ „*L-au azvârlit...* (fluierat)... *buuum!... Pe fereastră... Acum...* (șuierat lung, dând drumul aerului în jos, înfiorător)... *îl târâie... și-i rămân bucăți de creier...* (lovitură de palmă puternică)... *la fiecare colț.*“ Soldatul: „*Drace, slavă Domnului!*“ Peralta: „*Ne dai drumul, șefule?*“ „*Dă-i bătaie!...*“ Și-acum ulițele de pământ bătătorit. Simt în trup cum roțile ambulanței se proptesc, cad, se cațără, schiopătează printre hârtoape pline de apă a cărei putoare de putreziciune mă ajunge în celula mea pe roți, în ciuda mirosului de sală de operații ce domnește înăuntru. „*Trebuia să mă gândesc la asta.*“ La doi pași de vilele italienești, de cupolele de sidef, cornuri ale abundenței, tufe de cimișir și bolți de viță — grădinițe stil Aranjuez, miniaturi după Chantilly — cartierele Cerros, Yaguas, Favelele; așezări din carton, chirpici, din bidoane desfăcute, pereți de hârtie, cutii de conserve ruginite, tăiate

cu foarfeca, servind drept acoperiș — locuințe, dacă pot fi numite astfel, care în fiecare an sunt distruse, ruinate, topite de ploi, obligând copiii să se bălăcească ca porcii în băltoace și noroaie. „Trebuia să mă gândesc la asta. Un plan de construcții pentru familiile sărace. Ar mai fi, încă, timp...” Glasul Intendentei: „Drum liber.” Și ambulanța începe să urce, scârțâind, izbindu-se, sărind, mergând în zigzag, răsucindu-se, urcând mereu. Cunosc coturile drumului. Știu c-am ajuns deja la Conuco del Rengo, după mirosul de bucsău ars, defrișare prin foc, lucru interzis prin lege; acum ajungem la Castillitos Españoles, pentru că am auzit dedesubt zgomot de pod de lemn. Începe zona pădurilor de pin. Pe marginea drumului cresc duzii ăia a căror umbră le place mult șerpilor veninoși... Spaima a fost atât de mare, încât, obosit să mă lupt cu ea, adorm... Și deschid ochii. Am trecut prin fața Bisericii Luterane a nemților. Îmi scot bandajele și leucoplastul. Se deschid portierele ambulanței și cobor în piață cu aer demn și senin. Deși e ceva lume, nimeni nu se uită la mine. Woglindele, Welgundele, Flosshildele sunt ocupate cu mulsul vacilor. Prea multe perdele se trag la ferestre. Aștept zâmbete de oameni și nu văd decât bretele întinse pe spate și dosuri cu buci groase în pantaloni de piele. Peralta vorbește cu Pastorul... „Mecanicii sunt în grevă. Așa că faceți ce vreți. Noi nu ne băgăm.” Urmași de Intendentă, care reușește să-mi lege cu brâul ei valiza prost închisă, ne ducem la mica stație de cărămidă, cu cocoșul de tablă pe acoperiș, și falsul cuib de barză, unde o pasăre de stuc își ridică un picior roșu ca de rac fiert. Trenulețul stă în micul lui depou. E suficient cărbune în tender. Și, în curând, locomotiva lustruită, strălucitoare, lăcuită, scoasă parcă dintr-o pantofărie de lux, începe să scoată fum. Și o simt vie, nerăbdătoare, vibrând, prin pârghiile ce îmi pulsează în palme. Toate casele din Colonia Olmedo s-au învâluit într-un amurgit ce vrea să mă ignore. Dau drumul la abur; bielele încep să lucreze. Și Trenulețul Nemților pornește pe serpentinele și coturile tăiate în coasta

muntelui. După ce-am trecut de pini — mirosul lor a rămas în urmă — coborâm spre treptele stâncoase cu cactuși și agave, unde usturoițele își înalță mănunchiurile de flori, ca niște stupi blânzi, înfiorați de o briză ce urcă deja dinspre mare; apoi urmează, cu mic cu mare, de la cele cât un firicel până la cele cu pană, soiurile de bambus, adumbrind bananul sălbatic cu fructe roșii și mireasmă de sărăcie; apoi, râpele pământii — nu le văd, dar le ghicesc, cunoscându-le bine zbârciturile — înainte de-a ajunge la câmpiile nisipoase, unde alergăm în linie dreaptă, cu cea mai mare viteză posibilă, așa, fără indicatoare, fără semafoare și lumini și fără cantonieri, până ne oprim la mica gară din Puerto Aragua-to, cu o groaznică izbitură de mașină frânată prea târziu... Mai mulți pușcași marini — jambiere albe, cămăși transpirate, ochi prostiți de prea mult rom — sunt postați pe peron. Aflu că au ocupat deja uzina electrică, centrele vitale, barurile și bordelurile din oraș, după ce urinaseră, în trecere, pe Monumentul Eroilor Independenței. Vine să mă întâmpine Consulul nord-american, cu pantalonii boțiți și *cowboy shirt*¹, din ălea cu mici găurele de aerisire la subraț. „Repede, am mașina afară.“ Și într-o Pathfinder, ce scârțâie din toate încheieturile, ne duce la sediul reprezentanței sale diplomatice: casă de lemn cu coloane și fronton, de un stil jeffersonian model redus, pe balconul căreia se etalează acvila nord-americană cu scutul pe piept. „Ce plească mi-a căzut pe cap“, zice consulul, ducându-ne la bucătărie. „Am instrucțiuni să vă scot la bordul unui cargou de-al nostru care sosește mâine și o să vă ducă până la Nassau... Dacă vă e foame, aveți câteva cutii de *cornflakes*, supă Campbell și conserve de *pork and beans*². În bufet, acolo, e whisky. Serviți-vă în voie, *Mister President*; știm că dacă rămâneți fără băutură, așa deodată, e caz de *delirium tremens*.“ „Puțin respect, vă rog“, spun pe un ton sever. „Aici, toată lumea

¹ Cămașă de cowboy (engl.).

² Porc cu fasole (engl.).

se cunoaște“, răspunde celălalt, ducându-se în biroul lui plin de facturi și hârtii. „Servieta, Peralta; prefer romul nostru.“ Pereții bucătăriei erau împodobiți cu tăieturi din *Shadowland* și *Motion Pictures*: Theda Bara în *Cleopatra*; Nazimova în *Salomé*, Dempsey, doborându-l pe Georges Carpentier; o scenă din *Male and female*¹ cu Thomas Meigham și Gloria Swanson; Babe Ruth, încheind un *home-run*², și gestul ocrotitor, aproape prezbiterian al arbitrului, îmbrăcat în bleumarin... Am mâncat ceva și acum stăm cu toții în salonul de primire-sala-de-așteptare-*living-room* al casei, Peralta, Intendenta și eu. După încordarea din ultimele zile, după teama dusă la paroxism din ultimele ceasuri, mă simt aproape senin. Mi se înmoaie mădularele. Încep să-mi fac vânt cu un evantai de palmier, legănându-mă într-un balansoar din cele cărora americanii le spun *rocking-chair*, iar noi, nu știu de ce, fotoliu de Viena — niciodată n-am auzit că la Viena ar exista mobilă de tipul ăsta. Mă uit la secretarul meu: „Pentru moment, ne-am salvat pielea. *Guenille si l'on veut, ma guenille m'est chère...* Acum, marea. Bermudele. Și apoi, Parisul. În sfârșit, o să ne odihnim puțin.“ „Da“, răspunde Peralta. „Plimbările noastre matinale. Bois-Charbons a lui Monsieur Musard. Aux Glaces, Rue Sainte-Apolline, Chabanais.“ „Da“, răspunde Peralta, pe un ton rece și plictisit. „Când ești la ananghie și câinii se pișă pe tine“, spune Intendenta, cu obișnuita ei filozofie de maxime și proverbe. Și se culcă pe o banchetă de rafie. Alături de pâlnia gramofonului, pe o etajeră veche, zăcea o Biblie veche, foarte folosită de Agentul Consular, când, după ce-și pierduse actele la o beție, un marinar putea să certifice că se născuse în Baltimore sau Charleston doar jurând cu mâna pe Sfânta Scriptură. Cunosând practica atât de des folosită de membrii anumitor secte nord-americeane în momente dificile, am închis ochii, am des-

¹ *Un bărbat și o femeie* (engl.).

² Una dintre loviturile cele mai importante la jocul de baseball (engl.).

chis cartea la întâmplare și, după ce mi-am învărtit pe deasupra degetul arătător de la mână dreaptă de trei ori, l-am lăsat să cadă pe o pagină: „*Scoate-mă din noroi, ca să nu mă afund! Să fiu izbăvit de vrăjmașii mei și din prăpastie. Să nu mai dea valurile peste mine, să nu mă înghită adâncul și să nu se închidă groapa peste mine*“ (Psalmul 69). Am repetat încercarea: „*Nu mă lepăda la vremea bătrâneții; când mi se duc puterile, nu mă părăsi! Căci vrăjmașii mei vorbesc de mine și cei ce-mi pândesc viața se sfătuiesc între ei*“ (Psalmul 71). A treia oară (Ieremia 12): „*Mi-am părăsit casa și mi-am lăsat moștenirea.*“ „A dracului cărțulie!“, exclamai, închizând-o atât de brusc, încât din scoarte ieșiră norișori de praf. Și mă tolănii în fotoliul „de Viena“, împodobit cu o panglică albastră, trecută prin speteaza de pai împletit, căzând într-o toropeală vecină cu somnul. Zgomote confuze. O realitate ce-și pierde conturul și se transformă în imagini incoerente. Adorm... Probabil că n-am dormit însă mult, pentru că foarte repede, cred, o mână mișcă balansoarul brusc, ca să mă trezească. „Peralta, spusei, Peralta...“ „Nu-l mai strigați“, zice Agentul Consular. „Tocmai a plecat.“ „Exact, așa“, spune Intendenta. Și aflai, atât de uluit, încât nu reușeam să înțeleg întru totul ce mi se explica, că în oraș circulau zeci de automobile cu fanioane alb-verde ale mișcării *Alfa-Omega* și că unul dintre ele — parcă era un Chevrolet gri — venise să-l caute pe secretarul meu. „O să-l omoare!“ strigai. „Nu cred.“ „Dar... e un nonsens! N-a încercat să se opună? Era înarmat!“ Agentul Consular mă privi batjocoritor: „Erau niște tineri foarte simpatici, cu niște banderole alb-verde și insigne — *Alfa*, de metal argintiu — la butonieră. L-au îmbrățișat pe Doctorul Peralta, ce părea foarte mulțumit și, râzând și glumind, au pornit spre capitală.“ „Și Peralta n-a dat nici o explicație? Nu mi-a lăsat nicio vorbă?“ „Ba da, să vă spun că regretă, dar că Patria e pe primul plan.“ „Exact așa!“ strigă acum Intendenta în fața privirii mele stupefiate, ca și cum ar fi fost nevoie să strige pentru ca eu să reușesc să pricep.

„*Tu quoque, fili mi...*“¹ „Ce-i tot dai zor cu *Tu quoque* și cu alte tâmpenii d-astea“, spuse yankeul. „V-a jucat bine, și-a-tât. Nu-i nevoie de vorbe latinești ca să vezi clar lucrurile. Sunt chestii de politică și se petrec peste tot.“ „Bănuiam eu că împutitul ăsta e un trădător“, bodogănea Intendenta. „Mătușă-mea, Candelaria, care știe multe, ghicise în ghioc și în suflatul în făină. Și-acum, încep să cred că bombișoarele alea de explodau la Palat le aducea el în servieta franțuzească cu flacoane. Numai asta nu era percheziționată la intrare...“ Servieta Hermes era aici, deschisă, cu zece flacoane aliniat, pe două rânduri de câte cinci. Am scos flacoanele îmbrăcate în piele de porc. Servieta mirosea — mi se pare, nu sunt sigur — a migdale amare; același miros pe care-l lă-sau exploziile. „Poate că da, poate că nu“, a zis Agentul Consular. „Mirosul e mai mult sau mai puțin de piele veche peste care s-a vărsat mult rom.“ „Ghiocul nu minte“, bombănea Intendenta. „*Maybe yes, or maybe not*“², repeta yankeul... Copleșit de o enormă tristețe, de tată scuipat, de încornorat bătut, de Rege Lear izgonit de fetele lui, am îm-brățișat-o pe Elmirita: „Tu ești singura care mi-ai rămas...“ „Mai bine priviți pe stradă, a spus Agentul Consular, dar aveți grijă să nu fiți văzuți.“

¹ Și tu, fiul meu! (lat.) — cuvinte rostite de Cezar, văzându-l, printre asasinii săi, pe fiul său adoptiv, Brutus.

² Poate da, sau poate nu (engl.).